

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL

OPENBARE ZITTING VAN HET KORT GEDING VAN 24 juni 2009.

NR. 09/877/C VAN HET REGISTER KORT GEDING
Bijlagen: 1 dagvaarding
2 conclusies

In zake van :

De heer VERBEECK Erik, journalist, wonende te 3130 Begijnendijk, Kruisstraat, 7.

**EISER
VERWEERDER OP TEGENVORDERING**

Vertegenwoordigd door Mtr Eline TRITSMANS, advocaat (1050 Brussel, Louizalaan, 65/2).

Tegen :

De V.Z.W. VERENIGING VAN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK, met zetel te 1040 Brussel, Welstraat, 155, KBO nr. 0478.539.701.

**VERWEERSTER
EISERES OP TEGENVORDERING**

Vertegenwoordigd door Mtr Herman CROUX en Mtr Carl KESTENS, advocaten (1150 Brussel, Tervurenlaan, 270).

* * *

In dit geding wordt geconcludeerd en gepleit in het Nederlands ter openbare zitting van 16 juni 2009.

B - KA

Na beraad spreekt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel volgende beschikking uit :

Gezien :

- de dagvaarding betekend door exploit van Mtr Bernard Buyse, gerechtsdeurwaarder verblijvende te 1210 Sint-Joosten-Noode, dd. 11 juni 2009;
- de conclusie voor eiser neergelegd ter zitting van 16 juni 2009;
- de conclusie voor verweerster neergelegd ter zitting van 16 juni 2009;

Gehoord in hun pleidooien de raadslieden van partijen:

* * *

1. De vorderingen

De vordering van eiser strekt er hoofdzakelijk toe :

- verweerster verbod te horen opleggen om de in haar schoot opgerichte Raad voor de Journalistiek uitspraak te laten doen over de klacht ingediend door mevrouw Rita Wuyts tegen eiser op straffe van betaling van een dwangsom van 5.000 EUR per overtreding van het verbod;

- verweerster verbod te horen opleggen om enige publicatie te doen of mede te bewerkstelligen op de website van de Raad voor de Journalistiek, in het tijdschrift De Journalist of op enige andere wijze over de klacht ingediend door mevrouw Rita Wuyts tegen eiser op straffe van betaling van een dwangsom van 5.000 EUR per overtreding van het verbod.

Bij conclusie stelt de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek een tegenvordering in die ertoe strekt de heer Verbeeck te horen veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding van 2.000 EUR wegens tergend en roekeloos geding.

2. De feiten

De heer Verbeeck kreeg op 18 september 2008 bericht van de Raad voor de Journalistiek dat tegen hem een klacht was ingediend door mevrouw Wuyts.

Na een eerste verdaging, werd de zaak uitgesteld voor een hoorzitting voor de Raad voor de Journalistiek op 2 juni 2009.

De heer Verbeeck maakte in zijn briefwisseling aan de Raad voor de Journalistiek telkens voorbehoud wat betreft de bevoegdheid van de Raad voor de Journalistiek.

Tijdens de hoorzitting, en ook ervoor, per brief van zijn raadsman, verzocht de heer Verbeeck om eerst uitspraak te doen over de bevoegdheid, alvorens eventueel een onderzoek van de feiten aan te vallen.

Op de hoorzitting van 2 juni 2009 maakte de Raad voor de Journalistiek blijkbaar duidelijk niet op dit voorstel te willen ingaan, en deelde mee uitspraak te doen zowel over haar bevoegdheid als over de grond van de zaak op 18 juni 2009.

De heer Beeckman dagvaardde de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek bij exploit van 11 juni 2009, om te verschijnen voor de rechter in kort geding op de zitting van 16 juni 2009. De zaak werd op de inleidingszitting behandeld.

Ter zitting van het kort geding, verklaarde de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek zich akkoord met een uitstel van haar uitspraak naar 25 juni 2009. Dit werd geacteerd op het proces-verbaal van de terechtzitting.

3. Discussie

3.1. Hoogdringendheid

De heer Verbeeck stelt dat de vordering hoogdringend is, gelet op de nakende uitspraak van de Raad voor de Journalistiek, en de onherroepelijke en niet meer voor herstel vatbare schade die hij dreigt te lopen door deze uitspraak en de publicatie ervan.

De Vereniging van de Raad voor de Journalistiek werpt op dat de zaak niet hoogdringend is door de houding van de heer Verbeeck, die sinds 18 september 2008 op de hoogte is van de klacht, en pas eind mei 2009 de onbevoegdheid van de Raad opwerpt. Dit terwijl de zaak ingeleid wordt twee dagen voor de uitspraak van de Raad, en zonder verkorting van de dagvaardingstermijnen. Bovendien heeft de Raad voor de

Journalistiek reeds in 2008 beslist over de journalistieke praktijken van de heer Verbeeck. Toen had hij het middel van de onbevoegdheid niet opgeworpen.

Uit de neergelegde stukken blijkt dat de heer Verbeeck minstens sinds 7 april 2009 de bevoegdheid van de Raad voor de Journalistiek betwist (zijn stuk 1).

Het is pas toen het duidelijk werd dat de Raad zich niet bij wijze van tussenbeslissing eerst zou uitspreken over het middel van de onbevoegdheid, dat de heer Verbeeck onmiddellijk is overgegaan tot dagvaarding in kort geding.

Pas dan had de heer Verbeeck, vanuit een proceseconomisch standpunt, geen andere keuze dan in kort geding te dagvaarden, teneinde te vermijden dat een uitspraak ten gronde werd geveld door de Raad voor de Journalistiek, die mogelijks ongunstig zou zijn, en in die hypothese hem een schade van een bepaalde omvang zou aangericht hebben door de publicatie ervan.

Het feit dat hij naar aanleiding van een vorige klacht de bevoegdheid van de Raad voor de Journalistiek niet heeft ingeroepen doet geen afbreuk aan het dringend karakter van de huidige vordering.

3.2. Schijn van recht

De Vereniging van de Raad voor de Journalistiek stelt de Raad die ze in haar schoot heeft opgericht voor als een *sui generis* orgaan, waaraan gevraagd kan worden bepaalde journalistieke praktijken te beoordelen.

Zij steunt zich op haar eigen statuten om aan te tonen dat ze klachten kan behandelen die over een journalistieke praktijk worden ingediend, ongeacht het beroepsstatuut, het sociaal statuut en de positie binnen het bedrijf van de betrokken journalist en ongeacht het medium waarvoor deze werkt (cfr. artikelen 3 en 22 van de statuten).

Deze statuten zijn niet tegenstelbaar aan de heer Verbeeck. Hij heeft ze niet onderschreven, minstens niet op een formele wijze. Er bestaat ook geen wettelijk kader waarbinnen deze statuten werden opgesteld.

De Raad voor de Journalistiek haalt een reeks argumenten aan die zouden aantonen dat zij een noodzakelijk orgaan is, ook om over "onafhankelijken" die journalistieke activiteiten uitoefenen, uitspraak te doen, ter bescherming van de journalistiek.

Deze argumentatie is niet pertinent om te oordelen of de heer Verbeeck al dan niet een schijn van recht heeft om de bevoegdheid van de Raad te betwisten.

De Vereniging van de Raad voor de Journalistiek haalt aan dat de heer Verbeeck lid was van de VJPP ten tijde van de feiten.

De VJPP is een journalistenvereniging die mee de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek heeft opgericht.

Zonder dit met zoveel woorden te zeggen, lijkt het dat de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek hiermee wil aantonen dat de heer Verbeeck haar bevoegdheid erkent heeft door zijn lidmaatschap aan één van haar stichters.

Vooreerst dient te worden vastgesteld dat de heer Verbeeck zijn lidmaatschap aan de VJPP heeft opgezegd in 2009.

Zijn onvrede met deze vereniging dateert van vóór het ogenblik dat hij kennis kreeg van de klacht van mevrouw Wuyts (cfr. zijn brief van 17 april 2008 aan de VJPP).

Er kan dan ook niet worden gesteld dat hij zijn lidmaatschap louter en alleen heeft opgezegd om de bevoegdheid van de Raad te betwisten.

Vervolgens laat de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek na aan te geven in welke mate de vroegere lidmaatschap van de heer Verbeeck aan een stichtende vereniging er zou kunnen toe leiden dat hij de statuten, en de tegenstelbaarheid ervan, zou aanvaard hebben.

Zijn gewezen lidmaatschap is dan ook niet relevant voor de beoordeling van zijn ogenschijnlijke rechten, in tegenstelling tot wat de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek voorhoudt.

Hetzelfde geldt voor de lidmaatschap van het tijdschrift waarvoor hij schrijft aan een ander stichtende vereniging (de UPP).

De Vereniging van de Raad voor de Journalistiek stelt dat de heer Verbeeck als journalist optreedt.

Dit betwist hij niet.

Zoals hierboven uiteengezet, betekent dit gegeven niet per definitie dat hij de statuten van de Vereniging heeft aanvaard.

De Vereniging van de Raad voor de Journalistiek beroept zich op haar vrijheid van meningsuiting en van informatie. Zij stelt dat de heer Verbeeck haar probeert monddood te maken, op preventieve wijze bovendien.

Prima facie gaat het hier echter niet om een opinie die de Raad zou stellen ten aanzien van een journalistieke praktijk, maar om een werkelijke beoordeling.

Zij verklaart de klachten die bij haar worden ingediend gegrond of ongegrond, en publiceert haar beslissingen.

Het feit dat ze geen sanctie kan vellen, doet hieraan geen afbreuk.

De bedoeling van haar optreden is niet te zeggen welke haar opinie is over een journalistieke praktijk, doch om duidelijk te beoordelen en te laten weten wat kan en wat niet kan.

De terminologie die de Raad voor de Journalistiek in haar conclusie gebruikt, bevestigt dit (bij wijze van voorbeeld: "respect voor de rechten van verdediging" op p. 5; "de Raad voor de Journalistiek beoordeelt elke journalistieke praktijk, op p. 6; "uitspraak doen" op p. 7; "definitief oordeel" op p. 14).

Het uitdrukken van een opinie kan niet gelijkgesteld worden met het organiseren van een procedure, met hoorzittingen, rechten van verdediging in acht nemende, om te komen tot een geschreven oordeel of beslissing, die kenbaar wordt gemaakt.

Het argument van de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek, volgens dewelke zij niet handelt zonder reden, lichtzinnig, met de bedoeling om te kwetsen of aan de publieke verachting bloot te stellen is in dit debat niet pertinent, om het schijn van recht op de betwisting van de bevoegdheid van de Raad te beoordelen.

Het argument dat zij als enige over de journalistieke praktijken kan oordelen, geeft haar ook niet per definitie de bevoegdheid om hierover te oordelen over alle journalisten.

De Vereniging van de Raad voor Journalistiek stelt dat de heer Verbeeck niet aantoont dat hij ernstige en onherstelbare schade zal oplopen naar aanleiding van de uitspraak.

Uiteraard kan de heer Verbeeck op dit ogenblik niet weten of de klacht die tegen hem wordt gericht al dan niet gegrond zal worden verklaard door de Raad.

Het is enkel door preventief te handelen dat hij de schadelijke gevolgen van een eventuele ongunstige uitspraak kan voorkomen.

De Raad voor de Journalistiek, die zichzelf vooropstelt als een gezaghebbend orgaan in de ogen van de meerderheid van journalisten, kan thans moeilijk stellen dat het publiceren of laten publiceren van een ongunstige beslissing ten aanzien van een journalist geen of weinig impact heeft op zijn reputatie en carrière.

Hoe serieus en genuanceerd de Raad ook zou oordelen, het feit van beoordeeld en in zekere zin veroordeeld te worden door een instantie die mogelijks geen bevoegdheid heeft om dit te doen – dit zal ten gronde worden uitgemaakt – en dit in de hele sector te verspreiden, zal *prima facie* een stigmatiserend effect hebben op de heer Verbeeck als journalist.

Het is dus niet de uitspraak op zich die op eerste zicht schade zal toebrengen, doch de publicatie van de beslissing.

Er is aanleiding om bij wijze van voorlopige maatregel de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek verbod op te leggen om enige publicatie te doen of mede te bewerkstelligen op de website van de Raad voor de Journalistiek, in het tijdschrift De Journalist of op enige andere wijze over de klacht ingediend door mevrouw Rita Wuyts tegen de heer Verbeeck op straffe van betaling van een dwangsom van 5.000 EUR per overtreding van het verbod.

De dwangsommen worden geplafonneerd op 50.000 EUR.

Deze maatregel zal gelden tot er een beslissing ten gronde wordt genomen over deze aangelegenheid, en voor zover de heer Verbeeck binnen de maand na betekening van huidige beschikking een vordering ten gronde instelt.

De vordering van de heer Verbeeck tot verbod van uitspraak wordt afgewezen.

Nu de vordering van de heer Verbeeck gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, is de tegenvordering van de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek, die ertoe strekt de heer Verbeeck te horen veroordelen tot het betalen van een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding, ongegrond.

De procedurekosten worden aangehouden. De rechter ten gronde zal hierover oordelen.

OM DEZE REDENEN :

S. CARDON de LICHTBUER, ondervoorzitter aangesteld om de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg zetelende te Brussel te vervangen ;

Bijgestaan door E. MELIS, griffier;

Gezien de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtsprekende over het voorlopige, na tegenspraak;

Alle andere of strijdige besluiten verwerpend;

Verklaart de hoofdvordering ontvankelijk en gegrond in de hierna volgende mate:

Legt verbod op om enige publicatie te doen of mede te bewerkstelligen op de website van de Raad voor de Journalistiek, in het tijdschrift De Journalist of op enige andere wijze over de klacht ingediend door mevrouw Rita Wuyts tegen eiser op straffe van betaling van een dwangsom van 5.000 EUR per overtreding van het verbod, met een maximum aan gecumuleerde dwangsommen van 50.000 EUR;

Zegt dat maatregel zal gelden tot er een beslissing ten gronde wordt genomen over deze aangelegenheid, en voor zover de heer Verbeeck binnen de maand na betekening van huidige beschikking een vordering ten gronde instelt;

Houdt de kosten aan, in hoofde van eiser begroot op 213,61 EUR + 1.200 EUR en in hoofde van verweester op 1.200 EUR.

Aldus gewezen en uitspraak gedaan ter openbare zitting van het kort geding van 24 juni 2009.

E. MELIS

S. CARDON de LICHTBUER